

TMA4120 Matematikk

4K

Høst 2015

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet Institutt for matematiske fag

Løsningsforslag — Øving 11

Chapter 15.1

| 15.1:16 | Er rekken

$$\sum_{n=0}^{\infty} \frac{(20+30i)^n}{n!}$$

konvergent eller divergent?

Løsning: La $z_n := \frac{(20+30i)^n}{n!}$. Da er

$$\left| \frac{z_{n+1}}{z_n} \right| = \frac{|20 + 30i|^{n+1} n!}{|20 + 30i|^n (n+1)!}$$
$$= \frac{|20 + 30i|}{n+1} \to 0 < 1$$

når $n \to \infty$. Så rekken konvergerer (absolutt) ved forholdstesten (ratio test).

15.1:17 Er rekken

$$\sum_{n=2}^{\infty} \frac{(-i)^n}{\ln n}$$

konvergent eller divergent?

Ettersom $(-i)^{2n} = (-1)^n$ og $(-i)^{2n-1} = i(-1)^n$, vil annenhvert ledd i rekken være reelt og imaginært. Realdelen og imaginærdelen har skiftende fortegn og vil dermed konvergere ved alternerende rekketesten. Dvs. Rekken konvergerer (betinget) ved teorem 2.

$$\sum_{n=2}^{\infty} \frac{(-i)^n}{\ln n} = \sum_{n=2}^{\infty} \frac{(-1)^n}{\ln 2n} + i \sum_{n=2}^{\infty} \frac{(-1)^n}{\ln (2n-1)}.$$

15.1:18 Er rekken

$$\sum_{n=1}^{\infty} n^2 \left(\frac{i}{4}\right)^n$$

konvergent eller divergent?

Løsning:

La $z_n:=n^2\left(\frac{i}{4}\right)^n$. Da er $|z_n|=\frac{n^2}{4^n}$ og rekken konvergerer ved forholdstesten fordi

$$\left| \frac{z_{n+1}}{z_n} \right| = \frac{(n+1)^2 4^n}{n^2 4^{n+1}}$$
$$= \frac{1}{4} \frac{(n+1)^2}{n^2} \to \frac{1}{4} < 1.$$

Chapter 15.2

Cauchy-Hadamard: Potensrekken $\sum a_n(z-z_0)^n$ har konvergensradius R gitt ved

$$\frac{1}{R} = \lim_{n \to \infty} \left| \frac{a_{n+1}}{a_n} \right|$$

såfremt grensen eksisterer.

15.2:5 Vis at hvis $\sum a_n z^n$ har konvergensradius $R < \infty$, så har rekken $\sum a_n z^{2n}$ konvergensradius $\sqrt{R}$.

Løsning:

Vi bruker teorem (1):

Rekken $\sum a_n z^n$ konvergerer for alle |z| < R. La $|z| < \sqrt{R}$. Da vil $\sum a_n z^{2n} = \sum a_n (z^2)^n$ konvergere fordi $|z|^2 < R$.

Rekken $\sum a_n z^n$ divergerer for alle |z| > R. La $|z| > \sqrt{R}$. Da vil $\sum a_n z^{2n} = \sum a_n (z^2)^n$ divergere for di $|z|^2 > R$.

Altså har rekken $\sum a_n z^{2n}$ konvergensradius $\sqrt{R}$.

15.2:13 Finn sentrum, z_0 , og radius, R, for konvergensdisken til rekken

$$\sum_{n=0}^{\infty} 16^n (z+i)^{4n}.$$

Løsning:

Vi ser at sentrum til disken ligger i $z_0 = -i$. Videre er

$$\left| \frac{16^{n+1}(z+i)^{4(n+1)}}{16^n(z+i)^{4n}} \right| = 16|z+i|^4$$

$$< 1$$

$$\iff$$

$$|z+i| < \sqrt[4]{\frac{1}{16}} = \frac{1}{2}$$

og konvergensradiusen er $R = \frac{1}{2}$.

15.2:15 Finn sentrum, z_0 , og radius, R, for konvergensdisken til rekken

$$\sum_{n=0}^{\infty} \frac{(2n)!}{4^n (n!)^2} (z - 2i)^n.$$

Løsning:

Vi ser at sentrum til disken ligger i $z_0=2i$. Videre er

$$\left| \frac{(2n+2)!4^n(n!)^2}{(2n)!4^{n+1}((n+1)!)^2} \frac{(z-2i)^{n+1}}{(z-2i)^n} \right| = |z-2i| \frac{(2n+1)(2n+2)}{4(n+1)^2}$$
$$\to |z-2i|$$

når $n \to \infty$ og dermed er R = 1.

Chapter 15.3

La potensrekken $\sum a_n z^n$ ha konvergensradius R.

Teorem 3: Den leddvis deriverte rekken $\sum na_nz^{n-1}$ har konvergensradius R.

Teorem 4: Den leddvis *integrerte* rekken $\sum \frac{a_n}{n+1} z^{n+1}$ har konvergensradius R.

15.3:5 Finn konvergensradiusen til potensrekken

$$\sum_{n=2}^{\infty} \frac{n(n-1)}{4^n} (z-2i)^n$$

på to måter:

- a) ved Cauchy-Hadamard, og
- b) fra en rekke med enklere ledd ved å bruke Teorem 3 eller Teorem 4.

Løsning: a)

$$\lim_{n \to \infty} \left| \frac{a_{n+1}}{a_n} \right| = \lim_{n \to \infty} \frac{(n+1)n4^n}{4^{n+1}n(n-1)}$$
$$= \frac{1}{4} \lim_{n \to \infty} \frac{(n+1)n}{n(n-1)}$$
$$= \frac{1}{4}.$$

Dvs. R = 4. Løsning: b)

Vi ser at

$$\sum_{n=2}^{\infty} \frac{n(n-1)}{4^n} (z-2i)^n = (z-2i)^2 \sum_{n=2}^{\infty} \frac{n(n-1)}{4^n} (z-2i)^{n-2}$$

der rekken er den andrederiverte av $\sum_{n=0}^{\infty} \frac{(z-2i)^n}{4^n}$ med konvergensradius 4.

15.3:8 Finn konvergensradiusen til potensrekken

$$\sum_{n=1}^{\infty} \frac{3^n}{n(n+1)} z^n$$

på to måter:

- a) ved Cauchy-Hadamard, og
- b) fra en rekke med enklere ledd ved å bruke Teorem 3 eller Teorem 4.

Løsning: a)

$$\lim_{n \to \infty} \left| \frac{a_{n+1}}{a_n} \right| = \lim_{n \to \infty} \frac{3^{n+1} n(n+1)}{(n+1)(n+2)3^n}$$
$$= 3 \lim_{n \to \infty} \frac{n(n+1)}{(n+1)(n+2)}$$
$$= 3.$$

Dvs. $R = \frac{1}{3}$.

Løsning: b)

Vi ser at

$$\sum_{n=1}^{\infty} \frac{3^n}{n(n+1)} z^n = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{3^{n+1}}{(n+1)(n+2)} z^{n+1}$$

som er integralet av

$$\sum_{n=0}^{\infty} \frac{3^{n+1}}{n+2} z^n = \frac{1}{z^2} \sum_{n=1}^{\infty} \frac{3^n}{n+1} z^{n+1}$$

der rekken igjen er integralet av $\sum 3^n z^n$ med konvergensradius 1/3.

15.3:10 Finn konvergensradiusen til potensrekken

$$\sum_{n=k}^{\infty} \binom{n}{k} \left(\frac{z}{2}\right)^n$$

på to måter:

a) ved Cauchy-Hadamard, og

b) fra en rekke med enklere ledd ved å bruke Teorem 3 eller Teorem 4.

Løsning: a)

Vi har at binomialkoeffisientene er gitt ved $\binom{n}{k} = \frac{n!}{(n-k)!k!}$, så

$$\lim_{n \to \infty} \left| \frac{a_{n+1}}{a_n} \right| = \lim_{n \to \infty} \frac{\binom{n+1}{k} 2^n}{\binom{n}{k} 2^{n+1}}$$

$$= \frac{1}{2} \lim_{n \to \infty} \frac{(n+1)!(n-k)!k!}{(n+1-k)!k!n!}$$

$$= \frac{1}{2} \lim_{n \to \infty} \frac{n+1}{n+1-k}$$

$$= \frac{1}{2}.$$

Dvs. R = 2.

Løsning: b)

Den geometriske rekken $\sum_{n=0}^{\infty} \left(\frac{z}{2}\right)^n$ har konvergensradius 2. Vi ser at

$$\sum_{n=0}^{\infty} \frac{\mathrm{d}}{\mathrm{d}z} \left(\frac{z}{2}\right)^n = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{n}{2^n} z^{n-1},$$

$$\sum_{n=0}^{\infty} \frac{\mathrm{d}^2}{\mathrm{d}z^2} \left(\frac{z}{2}\right)^n = \sum_{n=2}^{\infty} \frac{n(n-1)}{2^n} z^{n-2},$$

$$\vdots$$

$$\sum_{n=0}^{\infty} \frac{\mathrm{d}^k}{\mathrm{d}z^k} \left(\frac{z}{2}\right)^n = \sum_{n=2}^{\infty} \frac{n(n-1)\cdots(n-k+1)}{2^n} z^{n-k}.$$

Binomialkoeffisientene kan også skrives som $\binom{n}{k} = \frac{n(n-1)\cdots(n-k+1)}{k!}$.

Dermed vil også potensrekken

$$\sum_{n=k}^{\infty} \binom{n}{k} \left(\frac{z}{2}\right)^n = \sum_{n=k}^{\infty} \frac{n(n-1)\cdots(n-k+1)}{k!} \frac{z^n}{2^n}$$

$$= \frac{z^k}{k!} \sum_{n=k}^{\infty} \frac{n(n-1)\cdots(n-k+1)}{2^n} z^{n-k}$$

$$= \frac{z^k}{k!} \left(\frac{z}{2}\right)^k \sum_{n=0}^{\infty} \frac{\mathrm{d}^k}{\mathrm{d}z^k} \left(\frac{z}{2}\right)^n$$

ha konvergensradius lik 2.

Chapter 15.4

Taylor-rekker:

$$f(z) = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{f^{(n)}(z_0)}{n!} (z - z_0)^n.$$

15.4:3 Finn Maclaurin-rekken og dens konvergensradius til funksjonen

$$f(z) = \sin \frac{z^2}{2}.$$

Løsning:

Vi vet at

$$\sin z = \sum_{n=0}^{\infty} (-1)^n \frac{z^{2n+1}}{(2n+1)!},$$

så

$$\sin \frac{z^2}{2} = \sum_{n=0}^{\infty} (-1)^n \frac{\left(\frac{z^2}{2}\right)^{2n+1}}{(2n+1)!}$$
$$= \sum_{n=0}^{\infty} \frac{(-1)^n}{2^{2n+1}} \frac{z^{4n+2}}{(2n+1)!}.$$

15.4:5 Finn Maclaurin-rekken og dens konvergensradius til funksjonen

$$f(z) = \frac{1}{8 + z^4}.$$

Løsning:

Vi vet at

$$\frac{1}{1-z} = \sum_{n=0}^{\infty} z^n, \qquad |z| < 1,$$

så

$$\frac{1}{8+z^4} = \frac{1}{8} \frac{1}{1-\left(-\frac{z^4}{8}\right)}$$
$$= \frac{1}{8} \sum_{n=0}^{\infty} \left(-\frac{z^4}{8}\right)^n$$
$$= \frac{1}{8} \sum_{n=0}^{\infty} \frac{(-1)^n}{8^n} z^{4n}.$$

Rekken konvergerer for $\left|-\frac{z^4}{8}\right| < 1$. Dvs. for $|z| < 8^{1/4}$.

15.4:8 Finn Maclaurin-rekken og dens konvergensradius til funksjonen

$$f(z) = \sin^2 z.$$

Løsning:

Vi har at

$$\cos z = \sum_{n=0}^{\infty} (-1)^n \frac{z^{2n}}{(2n)!},$$

 ${\rm s} \mathring{\rm a}$

$$\sin^2 z = \frac{1}{2} \left(1 - \cos 2z \right)$$

$$= \frac{1}{2} \left(1 - \sum_{n=0}^{\infty} (-1)^n \frac{(2z)^{2n}}{(2n)!} \right)$$

$$= \frac{1}{2} - \sum_{n=0}^{\infty} (-1)^n 2^{2n-1} \frac{z^{2n}}{(2n)!}$$

$$= \sum_{n=1}^{\infty} (-1)^{n-1} 2^{2n-1} \frac{z^{2n}}{(2n)!}.$$